

Putter skattepenger i egen lomme:

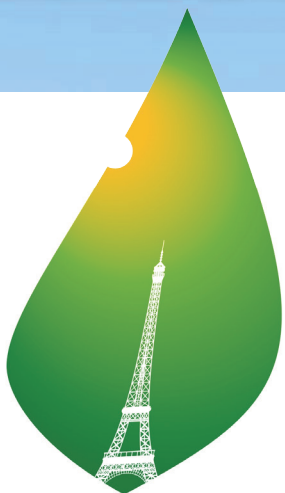
Velferdsprofitørene kan stoppes

Foto: Anya Rolland.

Solidaritet:

Kurdarar i kamp på fleire frontar

Foto: YPG.

Illustrasjon: UNFCCC.

Klimatoppmøtet i Paris:

– Vi trenger systemendringer, ikke klimaendringer

LEDER:

“Vi må huske at mange muslimer flykter fra IS sin terror.” BJØRNAR MOXNES, LEDER I RØDT

JOBBen:

“Forhandlingsrett om pensjon binder ikke bedriften til noe som helst.” MARKUS HANSEN, HEISMONTØR

Bjørnar Moxnes
b.moxnes@roedt.no
Leder i Rødt

Sammen mot terror

LEDER

De som angrep i Paris ønsker en voldsspiral som skaper mer hat og splittelse. De håper at befolkninger og myndigheter i vestlige land skal svare på terroren ved å behandle muslimer som annenrangs borgere. Svaret vårt må i stedet være å slå ring om demokratiet og vise at det er mer som samler oss enn skiller oss.

IS og andre terrorgrupper må bekjempes, men vi må ikke gjøre vondt verre, slik vi har sett krigen mot terror. Bombing av sunnimuslimske områder har økt rekrutteringa til IS. Vi må i stedet underminere rekrutteringsgrunnlaget deres ved å bidra til politiske løsninger som inkluderer den sunnimuslimske befolkninga i både Syria og Irak.

Noe av det viktigste Norge kan bidra med i kampen mot IS er derfor å støtte arbeidet til FNs Syria-utsending Staffan de Mistura for å få i stand en våpenhvile og fredsforhandlinger mellom alle syriske parter, utenom IS og al-Nusra-fronten. Bare dette kan stanse krigen og rekrutteringa til terrorgruppene.

Norge må også endre politikken overfor Saudi-Arabia, som gjennom lang tid har brukt enorme ressurser på å spre sin ekstreme variant av islam, wahhabismen. Dette religiøse diktaturet har ideologisk mye til felles med IS, begge praktiserer eldgamle sharialover, inkludert tortur, lemlestelser og offentlig halshogging.

Det siste året har norske myndigheter arbeidet offensivt for styrke forholdet til Saudi-Arabia og sikre norske selskaper innpass i landet, som anklages for å ha bistått nettopp IS. Norge har dessuten eksportert militært utstyr til Saudi-Arabia for over 650 millioner kroner de siste ti årene. Vi mener at regjeringa må stanse denne eksporten, og skrinlegge planene om økt samarbeid med landet.

I etterkant av Paris-terroren må vi også ta inn over oss at dette er vold som befolkninga i mange muslimske land lever med hele tida. Vi angripes av bombekastende ekstremister en sjelden gang. Mange muslimer møter dem hele tiden. Sorgen deres når bare vestlige medier hvis tapstallene er uvanlig store, men vi skal huske på at IS dreper langt flere muslimer enn de dreper folk i Vesten. Det stiller uttalelsene om å stenge grensene for flyktninger, i et grelt lys. Det er nettopp IS sin terror som flyktningene rømmer fra.

Rødt ♦ Nytt

Redaktør:
Brage Aronsen
brage@roedt.no

E-post:
roedt@roedt.no

Telefon: 22 98 90 50

Konto: 7874 05 56478

ISSN: 1504-7660 (avis)
1504-7679 (pdf)

Trykkeri: Nr1Trykk

Utgiver: Rødt
Dronningens gate 22
0154 Oslo

Kampen om velferden: Velferdsprofitorene organiserer seg på alle områder og kan lett flytte virksomheten dit profitten er størst. Foto: P...

KAMPEN OM VELFERDEN

Åsne Hagen asne.hagen@gmail.com

Velferdsprofitorene gjør seg gjeldende på stadig flere områder. Vi har spurt Helene Bank, spesialrådgiver i For velferdsstaten, om hvordan de opererer.

– Velferdsprofitører er selskaper som tar ut profit fra offentlig finansierte velferdsordninger. Med «profit» mener jeg overskudd utover ordinær lønn og dekning av kostnader. Mange selskaper strukturerer seg for å ta profit. Det kan være ved å skille ut holdingselskaper, eiendomsselskap og andre selskaper som profitten kan kanaliseres ut gjennom. Høyresida er nøye med å bruke begrepet «utbytte» og «utbytteforbud»; i skolesektoren for eksempel er det ikke lov å ta ut profit. Men det er ofte på andre måter kommersielle eiere av konsern tar ut penger. Høyresida skjuler realitetene i dette gjennom å ensidig vektlegge det tekniske begrepet «utbytte». Venstresida må derfor ikke være redd for å bruke ordet «profit».

På hvilke områder finner vi velferdsprofitorene?

– Asylmottak, barnehager, barnevern, skole, sykehjem og sykehus... De kommersielles strategi er å tenke forretningsområder og marked hele tida. Flere av selskapene organiserer seg på alle områder og kan lett flytte virksomheten dit profitten er størst. Det utgjør selvfølgelig en risiko for en kommune som tror de har et sykehjem lokalt, og så blir det plutselig til noe annet som gir høyere inntjening. Flere av de store som kjøper opp mye, har eiere som er oppkjøpsfond, finansielle fond som bare er inne en kort tid. Disse bruker selskapene som sparegris, de får mye igjen når de selger, fordi det ligger store verdier i selskapene. Man trenger ikke være marxist for å bli bekymret

Spesialrådgiver i For velferdsstaten: Helene Bank.
Foto: Nina Hansen.

over kjedemakten til velferdsprofitorene. En stadig økende monopolisering innen velferden burde uroe de fleste økonomer og partier. Noen få blir dominerende i et felt, og enkelte andre dominerer hele spekteret av velferdsstatens ordninger.

Hvordan slår dette ut for de ansatte og de som skal få tjenester?

– Det blir raskt press på antall ansatte, vakter og pensjoner. Ved konkurranseutsetting eller salg blir pensjonen mye dårligere enn i det offentlige. Lavere pensjon for ansatte er en måte å vinne anbud på. I tillegg er det vanskelig å sikre at de som bruker tjenestene får det de har rett på. Spesielt utsatt er alle som ikke kjenner sine rettigheter eller ikke er i en posisjon til å protestere. Ja, de samme kvalitetskravene skal gjelde uansett hvem som utfører tjenestene, men det er lite innsyn og mye forretningshemmeligheter. Vi har fått mange skremmende rapporter om hva som skjer. I realiteten må det være tilsyn med dette hele tida, fordi de som driver tilbudet har et krav på seg til å gå med overskudd. Når vi i For velferdsstaten kritiserer velferdsprofitorene, blir vi ofte møtt med at «våre ansatte har like varme hender» – men

Phil Crewe/CC.

det er ikke de ansatte vi kritiserer, dette handler om eierskapet. Vi er opptatt av ansatte må få ressurser og rammer til å gjøre jobben sin med den fagligheten og tryggheten de skal ha.

Kan vi ta grep mot velferdsprofitørene?

– Vi har regelverk innafor privatskoler, som sier at det ikke er lov å ta utbytte eller på annen måte overføre verdier til et nærstående selskap. Men da Kristin Clemet slapp til kommersielle eiere i skolesektoren, var ikke den formuleringen nok til å hindre at de tok ut profitt. Torbjørn Røe Isaksen snakker bare om sperrer mot utbytte når han hevder å stramme inn utbytteforbud i den nye friskolelova. Men regjeringen ser ut til å godta profitt på tilleggsvirksomhet. Dermed får vi i realiteten en liberalisering. Det er ikke friskolelova som trenger å endres. Det vi må endre er hvem som kan være eiere. Danmark har mange pedagogiske alternativ uten at det har blitt kommersialisert. Det har de gjort gjennom en annen eierlov.

Hva må til for at fellesskapet kan ta tilbake kjerneoppgavene til velferdsstaten?

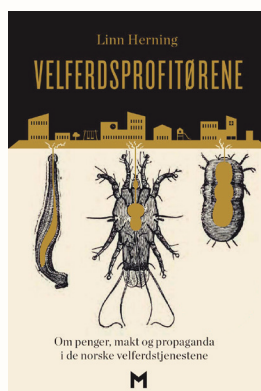
– Først må flertallet av våre folkevalgte skjønne at dette er et problem. Kommunene kan la kontrakter gå ut og bygge opp tilbud og tjenester selv. På nasjonalt nivå trengs det lovendringer for å få til en strukturell endring. Da må det lages lover og forskrifter som stiller krav til organiseringen og at det ikke skal tas ut profitt. Ideelle aktører må være selveiende institusjoner med tilskuddskontroll, der det offentlige kan utnevne representanter i styrene. En ny regjering i 2017 må gå i spissen for lovverk som er veldig tydelig på at alle pengene fra fellesskapet skal gå til formålet.

Du mener TISA kan være en hindring?

– Ja. TISA-avtalen som forhandles nå, kan ødelegge alt. Regjeringen sier riktignok at den

har unntatt helse og skole fra forhandlingene om TISA. Men uansett unntak, avtalen tillater ikke forskjellsbehandling av utenlandske og innenlandske virksomheter. Regjeringen kan ikke forklare om en kommunal virksomhet blir definert som en hvilken som helst virksomhet, og vi har utenlandskeide virksomheter på de fleste velferdsprofitørenes arenaer. Jeg har derfor ingen tiltro til garantiene regjeringen gir. På en markering mot TISA i vår møtte jeg noen ungdommer som oppsummerte det slik: «Betyr dette at det dere holder på med nå, det kan vi ikke gjøre om på?» Det spørsmålet mener jeg alle må svare på.

AKTUELL BOK FRA MANIFEST

Linn Herning, nestleder og rådgiver i For Velferdsstaten, har skrevet årets viktigste bok, Velferdsprofitørene. Boka gir svar på viktige spørsmål: Hvem er velferdsprofitørene? Hvordan manipulerer de den offentlige debatten? Og hva skjer når de får

ansvaret for skoleelever, pleietrengende og barnehagebarn?

Kjøp boka på manifest.no

RØDT Norge RUNDT

NORDLAND:

Vil forskjellene til livs

Synne Bjørbæk, Bodøs nye varaordfører, oppsummerer Rødts valgskred i Nordland overfor NRK:

– Vi har vært tydelige på hva vi vil med politikken vår. Og vi har hatt et fokus på de økende forskjellene i Norge. I Bodø har vi hatt fokus på boligpolitikk og en verdig rusomsorg, som har vært våre viktigste saker under valgkampen. Fordi vi mener det er der de store klasseskillene er synlige i Norge i dag.

AKERSHUS:

Foreslår å kutte i politikerlønningene

I Ski har Rødt gjennom flere år jobbet for å senke nivået på godtgjørelsen for kommunestyrererepresentanter.

– Det går i riktig retning, men utgiftene øker likevel. Under budsjettbehandlingen vil jeg foreslå at vi reduserer politikernes godtgjørelser til det halve, sier Tore B. Kristiansen til Østlandets blad.

TELEMARK:

Vil verne strandsonen

De rødgrønne partiene i Kragerø ønsker å endre den nylig vedtatte kommuneplanen, for å verne mot inngrep i strandsonen. Varaordfører Charlotte Therkelsen Sætersdal varsler en ny og mer restriktiv hyttepolitikk.

– Det holder med hytter i Kragerø-skjærgården nå. Det er allerede vedtatt mange store utbygginger i Kragerø. Vi har som mål at det ikke skal vedtas flere, sier hun til NRK.

VESTFOLD:

Reagerer på kutt i helse og omsorg

Kommunestyrerepresentant Alf Henriksen karakteriserer helsebudsjettet i Horten kommune som trist lesning.

– De kuttene som kommunen nå foreslår er det altså helse og omsorg som skal ta. Helsebudsjettet blir en salderingspost. Slik kan vi ikke ha det. Vi må lære av Oslo, og innføre eiendomsskatt som gir inntekter helseområdet trenger, sier Henriksen til Gjengangeren.

JOB BEN

Markus Hansen er leder i Heismontørenes Fagforening og sentralstyremedlem i Rødt.

Sammen for bedre pensjon

I disse tider utformes alle mulige slags formuleringer angående pensjon i forberedelsen til neste års tariffoppgjør. Tanken er å få ordet «tjenestepensjon» inn i tariffavtalene på en eller annen måte. I dag er det sånn at altfor mange arbeidstakere ligger på minstesatsen når det gjelder tjenestepensjon, som er den obligatoriske tjenestepensjonen (OTP). Det innebærer at arbeidsgiveren minimum betaler inn 2 % av din årsinntekt. Riktignok har mange bedrifter og klubber inngått avtaler som å betale inn en høyere tjenestepensjon enn de 2 prosentene, dette kalles da en innskuddsbasert tjenestepensjon (ITP). Med dagens regelverk har arbeidsgiver maksimalt lov til å betale inn 7 % ITP av årsinntekter begrenset opptil 7,1G. Tjener man mer enn 7,1G kan arbeidsgiver betale inn mye høyere summer. Tariffesting av tjenestepensjonen kommer uten tvil til å bli en hard kamp.

Det store spørsmålet er hvilken formulering man skal kreve inn i taiffavtalen. Skal forbundene kreve en tekst som sier at man har forhandlingsrett på tjenestepensjon, eller skal man kreve en minimumssats (ITP) for bedriften inn i avtalen? Et annet, kanskje like stort spørsmål, er hvilken oppgjørform et slikt krav best kan vinnes gjennom med. Et samordnet oppgjør, med LO i spissen? Eller et forbundsvist oppgjør hvor hvert enkelt forbund forhandler om hver sin tariffavtale?

Hvis forbundene bestemmer seg for å gå for et samordnet oppgjør for å bedre pensjonen til folk, håper jeg virkelig de vet hva de driver med. Forbundene setter da all sin lit til LO-ledelsens evne til å forhandle på vegne av alle. Dette er den samme LO-ledelsen som for et knapt tiår siden gikk i spissen for å gjøre om pensjonssystemet vi hadde, til dagens pensjonssystem – som ikke ligner den gamle folketrygden overhodet. Jeg tror vi bør tenke nøye gjennom hvem vi sender inn i forhandlingsrommet til NHO for å bedre pensjonen vår. Skal vi la den samme ledelsen, som skapte dagens ordning, forhandle på nytt?

Å kreve en formulering som sier at det skal være forhandlingsrett rundt pensjon, vil være for svakt. Å ha forhandlingsrett binder ikke en bedrift til å gjøre noe som helst, det er fremdeles opp til maktforholdet på arbeidsplassen, samt bedriftens vilje og mulighet til å la det dryppe litt på arbeidstakerne fra overskuddet. Øker man innskuddet på tjenestepensjonen går det på bekostning av lønnsstigningen.

Skal vi kjempe for en bedre pensjon må vi kjempe for å bedre vilkårene til de som har lavest pensjon i dag, og ikke bare si at «dette får dere kjempe om lokalt». Skal vi ta en kamp for å løfte de med dårligst pensjon, må vi ta den sammen! Vi må kreve at vi skal minst ha 3 % tjenestepensjon av bedriften, og få det inn i tariffavtalene. Da vil vi løfte pensjonen for alle.

Velferdsprofitørene kan stoppes

Velferdsprofitører: Skal vi tillate private sugerør i felleskassa? Foto: Anja Rolland.

KAMPEN OM VELFERDEN

Brage Aronsen brage@roedt.no

– Det må bli slutt på at politikerne lar privatpersoner stikke sugerør ned i felleskassa, sier Rødt-leder Bjørnar Moxnes.

Ordet velferdsprofitører har preget mye av den politiske debatten i høst. Bjørnar Moxnes forteller at det er en hovedprioritet for Rødt å forsvare velferdsstaten mot kommersielle aktører som har profitert som viktigste mål.

– Det er viktig å skille mellom idelle og kommersielle når vi snakker om private tjenesteleverandører. Private, ideelle aktører har stått for velferdstjenester i Norge siden før velferdsstaten ble påtenkt. Vi ønsker å samarbeide med aktører som Kirkens Bymisjon og Blå Kors om å videreutvikle velferdstjenestene, forklarer Moxnes.

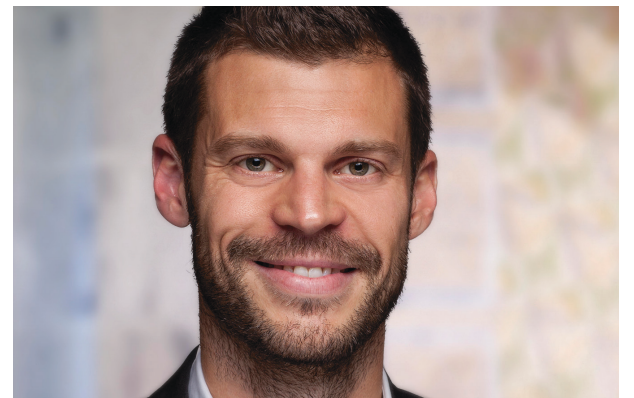
– Det vi ikke ønsker er velferdsprofitører. De som sluser ut skattepengene våre, bevilget til velferd, i privat profitt. Som barnehagegiganten Norlandia. Som Løvenskiold-brødrene som har fått én milliard av våre skatte kroner for å drive privatskoler og puttet 100 millioner i egne lommer. Som oppkjøpsfondet EQT, registrert i skatteparadis Guernsey, som eier Espira-barnehagene via et svensk selskap.

Kutter for å tjene penger

Noen av de vanligste strategiene de kommersielle bruker for å kutte kostnader og tjene penger på drift av velferdstjenester er å kutte i bemanningen, kutte lønnsutgifter og kutte i pensjonsutgifter.

– Dette er grunnen til at privatisering ofte fører til at kvaliteten på tjenestene blir dårligere, fordi det blir færre ansatte med dårligere lønn. I tillegg driver disse selskapene med såkalt strategisk selskapsstrukturering. Det handler om å bygge kompliserte selskapsstrukturer for å lure unna penger som ikke er lov å ta ut som vanlig utbytte. Fortjenesten ender ofte i skatteparadis i utlandet.

– Det å sørge for at alle barn får en trygg og god skolegang, at våre eldre blir tatt vare på, at søpla blir henta og posten levert, er oppgaver som skal løses av fellesskapet. Det er jo derfor vi betaler skatt, for å finansiere slike tjenester. Men når disse tjenestene blir overlatt til kommersielle aktører

Rødt-leder: Bjørnar Moxnes. Foto: Oslo kommune/Sturlason.

forsvinner plutselig skattepengene våre ned i lommene på privatpersoner.

Kan sette på bremsen

Moxnes forteller at Rødt har vært opptatt av å bruke nye posisjoner etter valget til å bekjempe velferdsprofitørene. Han nevner to eksempler der partiet har lyktes:

– I Oslo fikk vi etter tøffe forhandlinger gjennomslag for at ingen nye barnehager skal drives av kommersielle aktører. Det betyr at det blir slutt på høyresidas eksperiment med å la forretningsfolk tjene seg rike på barnehagedrift. I forkant av privatiseringa av 13 kommunale barnehager advarte vi mot at de ansatte kom til å slutte i hopetall, for å unngå å miste titusener i lønn og pensjon. Det skjedde. Vi sa også at barna ville miste omsorgspersoner de hadde fått tillit til. Det skjedde også. Derfor var det avgjørende for oss å sikre at alle nye barnehager skal drives av kommunen eller ideelle aktører.

– Noe av det siste Høyre-byrådet i Tromsø gjorde før de måtte gå av, var å privatisere en fjerdedel av det kommunale renholdet i byen til selskapet ISS Facility service, til høylytte protester fra både renholderne selv, Fagforbundet og det påtroppende byrådet. Rødts Jens Ingvald Olsen sa rett ut at avtroppende byrådsleder Øyvind Hilmarsen (H) manglet vanlig folkeskikk. En knapp måned senere fikk byrådet reversert avtalen med ISS, og de ansatte kunne puste lettet ut uten å måtte bekymre seg over dårligere arbeidsvilkår eller tap av pensjon.

– Heldigvis er det sånn at slike forhold handler om politikk. Der venstresida har flertall kan vi stoppe velferdsprofitørene. Rødt går i spissen for det, sier Moxnes.

Skulepolitikk: Kommersielle privatskular undergrev skuletilbodet i Hordaland. Foto: Hordaland Fylkeskommune/CC.

SKULE

Åsne Hagen asne.hagen@gmail.com

Offentlege skular i Hordaland kan bli lagde ned fordi dei må konkurrere om elevane. Solbjørg Marjala vil rette skytset mot kommersielle privatskular.

– Vi må ha ein plan for å bygge ned dei kommersielle privatskulane, ikkje angripe det offentlege skuletilbodet, seier Marjala. Ho representerer Raudt i Utval for opplæring og helse i Hordaland fylkesting.

Eit forslag om å legge ned Fana gymnas og Garnes vidaregåande skule frå skuleåret 2016/2017 skal snart opp til behandling i fylkestinget. Argumentet for nedlegging er at for mange skular i Bergen tilbyr studiespesialisering, samanlikna med pågangen. Dersom forslaget går gjennom, vil også påbygg på Garnes vidaregåande og innføringsklasse for minoritetsspråklege på Fana gymnas bli lagde ned. Forslaget har allereie utløyst store protestar frå elevar.

Flest private i Hordaland

– Raudt avviser nedleggingsplanane, og seier likeleis nei til å kutte studiespesialiseringstilbodet ved andre offentlege vidaregåande skular. Vi må heller rette skytset mot kommersielle privatskular og sikre gode offentlege skular i heile fylket, seier Marjala.

Ho ser dagens situasjon som ei følge av at dei kommersielle privatskulane har fått fritt spillerom og i praksis undergrev det offentlege tilbodet.

– I friskulelova står det at ein skule ikkje skal få godkjenning «dersom etableringa vil medføre negative konsekvensar for det offentlege skuletilbodet». I denne saka er det klart at etableringa av private tilbod no går ut over to offentlege skular som fungerer veldig godt, sierr Marjala.

– Om lag halvparten av elevplassane i Bergen sentrum er ved private skular, vi har for mange skular som konkurrerer om elevane. Dei kommersielle private aktørane går inn, slik dei ofte gjer, på eit område som fungerer og tar over utan å tilføre noko nytt.

Hordaland er fylket med flest private vidaregåande skular i landet, om lag 2800 elevar går på desse skulane. Raudt har bede fylkesrådmannen legge fram budsjett, elevtal, budsjett pr. elev og del av elevtalet for alle private vidaregåande skular i fylket, slik fylkeskommunen har for egne skular.

Raudt-politiker: Solbjørg Marjala. Foto: Christopher Neumann Ruud.

Nedlegging styrker dei kommersielle

– Vi må undersøke premisa ein diskuterer ut frå og sjå på kva som ligg bak. Raudt kan vere med på å dreie debattar i ei anna retning enn parti som ikkje tør å stille dei spørsmåla, meiner Marjala.

Ho kritiserer at utgreiinga i saka berre tar utgangspunkt i økonomi.

– Det å legge ned faginstusjonar utan å vere i dialog med fagmiljøa ... at det går an!

Marjala ser det som urealistisk å flytte elevane frå nedlagde skular til eit nytt studiespesialiseringstilbod på yrkesskolen Årstad vgs.

– Elevane seier jo sjølve at dei då heller kjem til å gå på privatskular i byen. Dermed vil forslaget berre styrke grepet som dei kommersielle privatskulane har om studiespesialiseringa.

Vil forsvare skular i nærleiken

– Eg har fått utruleg mykje e-post og telefonar frå elevar, foreldre, foreldretval, klubbar og andre som vil forsvare skulane sine. Det er viktig å hugse samfunnsreknestykket i dette. Sjå på Garnes vgs, der foreldre og elevar særskilt framhevar det gode miljøet, seier Marjala.

– Raudt ser ikkje større skular og sentralisering som noko mål. Små og mellomstore skular har andre kvalitetar enn dei store – det kan vere mindre fråfall eller betre relasjonar.

Raudt-representanten meiner òg det er dumt å legge ned innføringsklassen for minoritetsspråklege på Fana gymnas.

– Framover skal vi i alle fall busette det doble av flyktningar, så vi treng verkeleg skular som kan gi minoritetslevar eit godt tilbod.

Marjala framhevar tilbodet på Fana som eit bra høve til integrering i eit skulemiljø der mange snakkar godt norsk.

Varaordfører: Finn Olav Rolijordet. Foto: Rødt Gjøvik.

Kritisk blick på kraft

ENERGIPOLITIKK

Brage Aronsen brage@roedt.no

Han har vært blant selskapets mest standhaftige kritikere. Nå skal nyvalgt varaordfører på Gjøvik, Finn Olav Rolijordet, inn i bedriftsforsamlingen i Eidsiva.

Ved høstens valg fikk Finn Olav Rolijordet flere personstemmer fra andre partiers velgere enn noen annen politiker på Gjøvik, og ble kommunens nye varaordfører. Men viktigere: Rolijordet skal ta Gjøvik kommunes plass i bedriftsforsamlingen i energiselskapet Eidsiva Energi AS, som eies av Hedmark fylkeskommune, Oppland fylkeskommune, kommuner i begge disse fylkene samt kommunalt eide holdingselskaper. Rolijordet har fulgt selskapet med kritisk blick gjennom flere år.

Eidsiva er et offentlig eid kraftselskap som satser på vindmøller og bioenergi. Hvorfor så kritisk?

– Lønnsomheten til kraftselskap er presset på grunn av lave strømpriser. Da må man konsentrere seg om kjerneoppgaver og ikke spre seg på engasjement som har høy risiko. Vind og bio er for tiden underskuddsprosjekter. Bioenergi er også gammeldags og blir nå ofte valgt bort som energikilde, skal bio bli lønnsomt må støtteordningene gjenopprettes.

– Eidsiva må reorganiseres tilbake til kjerneoppgavene vannkraft og nett. Den selskapsstrukturen som er bygd opp de siste 8-10 årene er ikke bærekraftig og har tappet konsernet for milliarder. Situasjonen er slik at det nå er et vedlikeholdsetterslep på nettet, det er uakseptabelt, sier Rolijordet.

I fjor sommer politianmeldte du Eidsiva for brudd på aksjeloven. Kan du fortelle kort om bakgrunnen for det?

– Ett av datterselskapene i konsernet, Eidsiva Vekst, har gått med store underskudd. Etter min mening ble selskapet reddet i 2009 av en overdreven verdivurdering og internt salg av en aksjepost i Moelven Industrier. Dette har vært omstridt, jeg ønsket å få en avklaring ved å melde saken for Økokrim. Den ble henlagt av kapasitetsårsaker.

Hvordan ønsker du å bruke plassen i bedriftsforsamlingen i tida som kommer?

– Jeg ønsker å ivareta kommunens eierinteresser. Det er å forvalte kapitalen i konsernet fornuftig. Det igjen betyr å reversere noen tidligere avgjørelser som har kostet dyrt. Når tapene og kostnadene blir alment kjent tenker jeg at det blir rom for å se nærmere på hva den tidligere ledelsen har gjort. De har snytt kommunene for aksjeutbytte etter min mening. Et solid konsern kan bidra mer til eierkommunene, det trenger vi slik regjeringa struper kommuneøkonomien, avslutter Rolijordet.

Systemendring, ikke klimaendring

Massemobilisering: Det er ventet store protester når verdenslederne møtes for å diskutere en ny klimaavtale. Her fra demonstrasjonene under klimatoppmøtet i København i 2012. Foto: Åsmund Sunde Valseth.

MILJØ

Tiril Vold Hansen tirilvoldhansen@gmail.com

20. november - 11. desember møtes verdens ledere i Paris for å diskutere løsningen på klimakrisa for tjuelførste gang, men hverken Silje Lundberg i Naturvernforbundet eller Marie Sneve Martinussen, nestleder i Rødt, tror de internasjonale lederne vil komme fram til en god nok avtale.

– På klimatoppmøtet møtes verdens land for å diskutere de menneskeskapte klimaendringene og hvordan vi kan få ned klimagassutslippene, forklarer Silje Lundberg, tidligere leder i Natur og Ungdom og nåværende nestleder i Naturvernforbundet.

– Gjennom hele året forhandler landene om hvor og hvordan kuttene skal skje. Det som er spesielt med møtet i Paris er at landene skal komme til enighet om en ny internasjonal avtale, som skal tre i kraft fra 2020.

Men Lundberg har liten tro på at verdens ledere kommer til å komme fram til en god nok avtale.

– Det kommer ikke til å bli den avtalen verden trenger. Tidligere har det vært enighet om å nå togradersmålet, som riktig nok er politisk og ikke vitenskapelig forankra. Dagens ambisjoner rekker ikke engang hit.

De rike landene har størst ansvar

Heller ikke Marie Sneve Martinussen, nestleder i Rødt, samfunnsøkonom og med lang fartstid i miljøbevegelsen, lar seg imponere av de norske eller internasjonale lederne.

– Å løse klimakrisa er verdens største dugnad, men de internasjonale lederne har et bedagelig tempo og er ikke opptatt av tiltak som monner. Det har gått dårlig så langt; utslippskuttene det snakkes om er ikke reelle og togradersmålet synes vanskelig å nå.

Silje Lundberg mener at de rike landene ikke er villige til å ta utslippskutt.

– De fattige landene som blir berørt av klimaendringene er villige, men kan ikke gjøre nok alene. Rike land må finansiere klimatilpasninger og energiutvikling for utviklingslandene slik at de kan gjøre et hopp over fossilalderen og være bedre rustet mot endringene.

– Norges rolle de siste tjue åra har vært å si ja til store kutt, men å gjennomføre disse i

utlandet i stedet for her hjemme. Vi har ikke tallfesta hvor mange tonn vi vil kutte og heller ikke hvor disse kuttene skal foregå. Jeg tror Tine Sundtoft (H) kommer til å gjøre som tidligere miljøvernministere; sende ut en pressemelding om hvor flinke vi har vært. Sannheten er at vi ikke er i nærheten av å gjøre nok. Norge må legge oljeinteressene igjen hjemme når vi reiser til Paris og vi må bla opp veldig mye mer penger til klimatiltak i utlandet

Martinussen er enig i at Norge må ta en mer offensiv rolle.

– Vi har tjent oss rike på klimaendringene og må derfor gå foran, ikke bare kjøpe kvoter. Man kan ikke si at man gjør nok når utslippene ikke går ned. Ideelt sett burde Norge gå foran som et godt eksempel. Vi har kunnskapen og pengene som trengs. Først og fremst må vi slutte å bruke fossil energi, og vi må redusere utslippene i transport, industri og oppvarming. Vi kan og bør gå foran og vise at et godt samfunn er mulig innenfor rammene av det kloden tåler.

Grønn sosialisme

Både Lundberg og Martinussen mener likevel at klimatoppmøtet er viktig fordi det er en del av en internasjonal prosess og ikke minst den største massemobiliseringen for klima noengang.

– Klimapolitikken må handle om mer enn møtene, mener Martinussen.

– Det er folka på gata som er de viktigste aktørene i Paris. Folkelig motstand har bestandig effekt. Det viser at folk på tvers av landegrenser og kulturer er enige om å løse klimakrisa og legger press på de internasjonale lederne.

Hun håper det internasjonale fokuset på klima rundt klimatoppmøtet i Paris kan bidra til en diskusjon om de langsiktige løsningene. Derfor lanserer Rødt en kampanje for grønn sosialisme til våren.

– Vi ønsker å løfte diskusjonen om forholdet mellom økonomi og miljø, forklarer hun.

– Selv om det går sakte blant politikken og næringslivets topper i Norge, er vanlige folk enige i at vi trenger endring. De har skjont at evig vekst og begrensede ressurser på kloden ikke går sammen i lengden.

– Det er her forskjellen på Rødt og de andre partia går. Vi mener at vi aldri får noen langsiktig løsning på klimakrisa før vi endrer det økonomiske systemet. Vi vil ha et økonomisk system som setter mennesker og miljø først, ikke kortsiktig profitt. Da må vi fokusere på å bygge opp den folkelige

Nestleder i Naturvernforbundet: Silje Lundberg.
Foto: Line Lønning.

Nestleder i Rødt: Marie Sneve Martinussen.
Foto: Bjørnar Berge.

FAKTA OM COP21

- Klimatoppmøtet COP21/CMP11 er den tjuelførste gangen verdens land møtes for å diskutere de menneskeskapte klimaendringene og hvordan de kan løses. Det er det 11. møtet etter at verdens ledere for første gang ble enige om en internasjonal avtale om klimakutt, Kyotoprotokollen. Denne avtalen gjelder ikke lengre, og målet for årets klimatoppmøte i Paris er derfor å komme fram til en ny avtale.
- Togradersmålet: FN mener at naturen ikke kan tåle mer enn to graders temperaturstigning. Målet med årets klimatoppmøte er derfor å komme til enighet om en avtale om klimakutt som begrenser den globale oppvarmingen til under to grader.

motmakta samtidig som vi jobber for konkrete miljøtiltak her og nå. Det betyr at klimapolitikk ikke bare handler om sykkelveier og resirkulering, men også om å jobbe mot økonomisk ulikhet, mot frihandelsavtaler som TISA og for en aktiv grønn næringspolitikk.

Også Silje Lundberg mener Norge har en blind tro på at markedsmechanismene skal løse klimakrisa.

– Men klimaendringene ble ikke skapt på et toppmøte, og de kommer ikke til å bli løst der heller.

Kurdisk kamp på fleire frontar

Kvinnene IS fryktar: YPJ-soldatar feirar sigeren mot IS i Tell Hamis. Foto: YPJ.

SOLIDARITET

Magne Hagesæter magne@roedt.no

Kurdarane er under stadig større press i eit Tyrkia på randen av borgarkrig. Samstundes kjempar kurdiske forsvarsstyrkar for å halde Rojava unna klørne til terrorgruppa IS.

– Den kurdiske frigjeringsrørsla vil ikkje gje opp håpet om fred og demokrati, seier Seher Aydar, talsperson i Solidaritet med Kurdistan.

Kurdisk gjennombrøt

Aydar var i Ankara i juni under valet der det venstreorienterte prokurdiske Demokratiske folkepartiet (HDP) fekk sitt første gjennombrøt i tyrkisk politikk.

– Stemninga var spent, men likevel håpefull. Valet skjedde i skuggen av bombeangrepet på valmøtet i Diyarbakir/Amed berre to dagar før valet og fleire valdelige angrep mot kontora til HDP. Til tross for forsøk på provokasjonar klarte HDP å hamne over 10 %-sperregrensa med 13 % av røystene. Dette var ein sterk beskjed om at folket ønskjer fred og demokrati, seier Aydar, som sjølv var valkampaktivist for HDP.

Rettferds- og utviklingspartiet (AKP) til president Erdogan, gjekk på ein smell og fekk ikkje nok stemmer til å danne eiga regjering. Erdogan lyste ut nyval 1. november.

– AKP ville ikkje godta valresultatet og valden har auka massivt sidan det. Tyrkia avslutta fredsprosessen og starta ein krig mot det kurdiske folket og andre demokratiske krefter i landet. Fleire kurdiske område og byar har erklært sjølvstyre for å beskytte innbyggjarane. Tyrkiske myndigheiter har svart med endå fleire og meir brutale angrep, seier ho.

Portforbod og krig

– Då eg reiste attende til Nord-Kurdistan i oktober kom eg til krig. Frå å vere håpefull men spent, har situasjonen blitt drastisk forverra og regionen Nord-Kurdistan er i dag under angrep. Det er nyhende om folk som blir drepne nesten dagleg. Det er portforbod i fleire område, i somme tilfelle opp til ti dagar samanhengande. Politi angrip heile nabolag, plasserer snikskyttarar på hustak og skyt alle som kjem ut på gatene, seier Aydar.

– PKK erklærte einseitig våpenkvile før valet, men Tyrkia svarte med fleire angrep. Angrepa mot sivile i takt med angrep mot geriljaen har skapt stor utryggheit og dratt landet inn i ei mørkare tid, seier ho.

Verken fritt eller rettferdig

– Politikarar og aktivistar vart fengsla, media nekta HDP-politikarar tilgang og landet var prega av vald og utryggheit. Medan dei andre partia dreiv valkamp, måtte HDP bruke sine krefter på å hindre nye massakrar. På det verste var det meir enn 300 angrep mot partikontora deira i løpet av berre to dagar. Valet var verken fritt eller rettferdig. Likevel klarte dei å halde seg over sperregrensa, seier Aydar.

– Gatene som var fylt med fargerike HDP-flagg var no prega av tanks, og lyden av oppmuntrande val-songar var bytta ut med lyden av skot på kveldane. Barna smilte ikkje, dei var bekymra. Men midt opp i all elendigheita lever framleis håpet, seier ho.

Har Erdogan lykkast i å kneble HDP?

– Erdogan er villig til å gå svært langt for å behalde makta. Presset mot HDP og angrepet på kurdarar har heldt fram òg etter valet 1. november. Det er usikkert kva Tyrkia vil gjere no, seier Aydar, men slår fast:

– Verken HDP eller den kurdiske frigjeringsrørsla vil gje opp håpet om fred og demokrati.

Nye område frigjort i Rojava

På den andre sida av grensa har kurdiske styrkar sidan 2013 kjempa ein seig kamp mot terrorgruppene IS og Jabath al Nusra. Sidan kurdarane erklærte sjølvstende under namnet Rojava (Vestlandet) i 2013, har det sekulære og progressive styret vore ein verkebyll for IS. Med hjelp av delar av den Frie Syriske Arme og amerikansk flystøtte klarte dei kurdiske styrkane YPG og YPJ i januar å jage IS ut av Kobane, og i juni å frigjere grensebyen Tal Abyad, enn så lenge.

Kva er situasjonen i Kobane og Rojava no?

– Etter at Kobane og Rojava vart frigjort har dei framleis blitt utsett for militære angrep. Trass desse forsøka har viljen til folket i Rojava og deira tru på demokrati vore uovervinneleg. Motstanden i Kobane markerte byrjinga på slutten av myten om IS si evne til å styre eitkvart område i regionen. Men prisen har vore veldig høg og effektane er framleis synlige. Kobane er nesten i ruinar, seier Aydar.

Stadig fleire skuldar Tyrkia for å indirekte støtte terrorgruppene som kjempar mot kurdarane ved å gje IS-krigarar fri passasje gjennom den tyrkisk-syriske grensa, ei grensa som i lange periodar har vore stengt for dei kurdiske forsvarsstyrkene, som har mangla både mat og medisinar.

Leder i Solidaritet med Kurdistan: Seher Aydar. Foto: Einar Aslaksen.

SOLIDARITET MED KURDISTAN

- Meld deg inn i Solidaritet med Kurdistan Les meir på www.solidaritetmedkurdistan.no
- Støtt atterreisninga av Kobane - gje eit bidrag til Help Kobane Norway. Kontonummer: 15036528157 Les meir på www.helpkobane.com

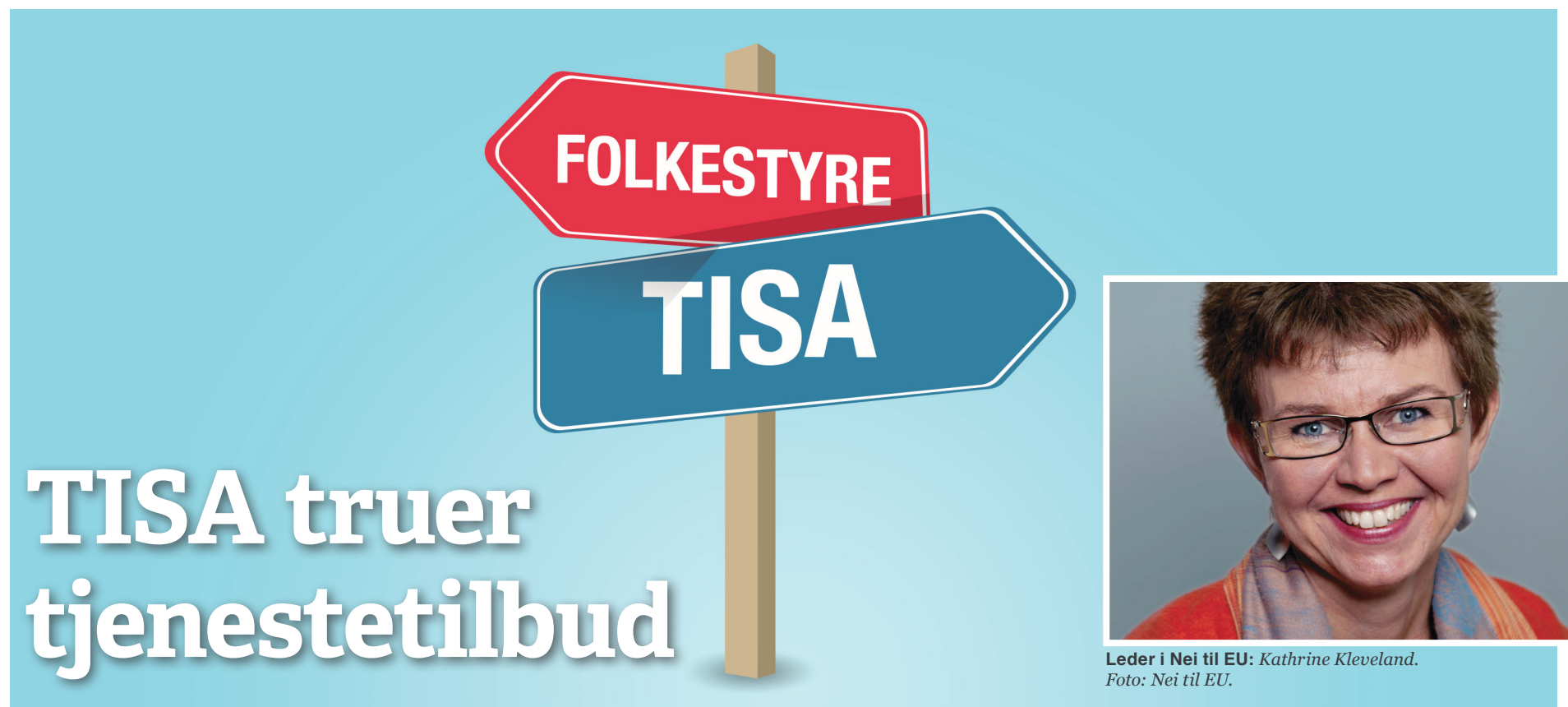
Kjempar vidare mot IS

– Dei kjempar framleis mot IS i Rojava. Ein felles front har klart å stogge IS fleire område og frigjort viktige byar. Dei jobbar vidare med å bygge systemet basert på folkestyre, fellesskap og likestilling. Men samstundes har de store utfordringar, både i form av militære angrep, men òg fordi den humanitære situasjonen framleis er kritisk fleire stader. Med slagordet «For eit fritt Rojava og eit demokratisk Syria» kan dei vere svaret på kaoset som no rår i Syria, seier Aydar, som sendar vidare ei fersk melding frå leiinga i Kobane:

«Folket i Kobane har forventningar til dei som deler dei same verdiane - fred og rettferd – om støtte mot terrorisme, om hjelp i atterreisninga av Kobane og om å legge press på Tyrkia for å opne ein humanitær korridor. Hittil har dessverre ord ikkje ført til handling.»

Organisasjonen Solidaritet med Kurdistan vart stifta 10. november 2014 og jobbar for å mobilisere til aktivt solidaritetsarbeid med det kurdiske folket.

– Det komande året vil vere eit avgjerande år for det kurdiske folket. Det er viktigare enn nokon gong å vise solidaritet, seier Aydar.

Leder i Nei til EU: Kathrine Kleveland.
Foto: Nei til EU.

Udemokratisk: TISA truer folkestyret og den offentlige tjenestesektoren. Illustrasjon: Ole Mjelstad.

GJESTEARTIKKEL

Kathrine Kleveland er leder i Nei til EU

På Nei til EUs landsmøte i november vedtok vi en uttalelse der vi krever at Norge trekker seg fra TISA-forhandlingene, slik Uruguay og Paraguay har gjort.

Framtidens muligheter for fortjeneste vil ligge på salg av tjenester framfor ting. Stadig flere oppsøker nye markeder. Et eksempel er mannen bak bemanningsselskapet Orange Helse, som tidligere solgte stillaser. Bokstavene TISA står for Trade In Services Agreement og er en frihandelsavtaler for salg av tjenester der Norge er med.

Da WTO (Verdens handelsorganisasjon) synes å bli for demokratisk, ble TISA opprettet, med de rike medlemslandene i spissen. De opprinnelig 52 landene, der 28 av dem er i EU, ønsket en egen avtale, da GATS, som er WTOs tjenesteavtale ikke gikk langt nok. 70% av all økonomi i verden er handel med tjenester, og TISA-landene står igjen for over 70% av verdens tjenestehandel.

Den norske modellen for velferd bygger på gode offentlige tjenester innfor helsesektoren, utdanningssektoren, postsektoren og mange andre sektorer. En TISA-avtale kan resultere i et svakere offentlig tjenestetilbud på mange område – spesielt ut i fra at regjeringen ønsker mer konkurranse om offentlige tjenester.

Demokrati som handelshindring

Målet for TISA er liberalisering og forenkling, og enklere tilgang for internasjonale selskaper til tjenester i hele frihandelsområdet. Det skal også være dokumenter som viser at målet er å nå enda lenger, rett og slett liberalisering av verdenshandelen. Pressgruppa og heilagjengen teamtisa.org er organisert av amerikansk storkapital og slår fast at TISA er det mest lovende som har skjedd de på 10 år. USA er svært ivrig når det gjelder TISA. Et eksempel er Walmart som ønsker at TISA skal sette stopper for restriksjoner på alkohol og tobakk. Deres ønske er en avtale som regulerer det offentlige rett til å regulere, kan Norge virkelig være med på det?

Norge er med og forhandler og det ble tidlig sagt at norske velferdstjenester ikke skulle inngå i avtalen. Men det er nettopp på vegne av norske velferdstjenester, folkestyre og demokrati jeg er bekymret. Alle typer velferdstjenester som har private tilbydere vil inngå i TISA. Altså inngår skole, barnehage, sykehjem, postombæring med mer. Helse og utdanning skal ifølge

Utenriksdepartementet være unntatt, men hva med friskoler og privatiserte sykehjem, stemmer det da? Avfall er privatisert, brannvesen kan antagelig privatiseres. Og om vann i prinsippet ikke privatiseres, hva med dem som legger i rør, selger abonnement osv. Til slutt vil det bare være forsvar, politi og domstolen som ikke blir berørt.

Frys og skralle

Målet er å redusere barrierer og rive ned handelshindringer for salg av tjenester. Enkeltland kan bli tvunget til å avvikle lover som betraktes som handelshindre. Avtalen benytter mekanismer som er irreversible.

Det er lekket ut at avtalen inneholder to klausuler som krever spesiell oppmerksomhet. Disse har vi på norsk valgt å kalle frys og skralle. Frys medfører at alt som ikke er tatt unntak for når avtalen foreligger, i fremtida kan privatiseres.. En regjering kan ikke oppheve en liberalisering som forrige regjering åpnet for

En skralle er et instrument som er utforma for å tillate bevegelse i bare en retning. Så og med skralleprinsippet i TISA-avtalen. Er en tjeneste først privatisert, kan den ikke på et senere tidspunkt tilbakeføres til det offentlige. Når en regjering letter på restriksjonene overfor utenlandske firma, tjenester eller produkt, så blir disse endringene automatisk låst og kan ikke reverseres. Liberaliseringstakten kan bare økes, ikke minskes. Er dette demokratisk?

Skreddersydd for multinasjonal kapital

TISA er som skreddersydd for multinasjonal storkapital. Mektige konsern vil få ei hand på rattet når det gjelder samfunnsutvikling. Alle handelsavtaler har konfliktløsningsmekanismer. Vi vet ikke hvilken tvisteløsning som skal gjelde mellom TISA-landene, men pressgrupper arbeidet for at det slø bli en såkalt ISDS (Investor – State Dispute Settlement), på norsk Investor – stat tvisteløsning. Denne mekanismen setter til side alle vanlige måter å løse tvister på her i landet. Andre tilsvarende ordninger viser at dette i veldig stor grad er et fåtall hvite menn i «sin beste alder» - hva da med demokrati, likestilling og mangfold?

Det er eksempel på at multinasjonale selskap har saksøkt stater som har innført lover om minstelønn, regelverk til vern om miljøet, krav om helseopplysingsmerking på røykpakker (Philip Morris), vedtak om utfasing av atomkraft osv.

FN hevder at ISDS er overgrep på alminnelige borgerrettigheter og demokrati, og vil gå ut over lønsmottagere, forbrukere og vanlige innbyggere.

Mange spørsmål – få svar

Spørsmålene har blitt mange: Vil nasjonale interesser som forbrukerrettigheter, matsikkerhet, folkehelse og miljø bli fjernet? Hvem vil tjene på stadig mer liberalisering? Vil faglige og sosiale rettigheter reduseres og friheten til å inngå kollektive tariffavtaler opphøre? Skal interessene til de store multinasjonale selskapene gå foran alle andre hensyn? Hvorfor forhandles alt i største hemmelighet? Hvorfor måtte det lekkasjer fra WikiLeaks til for at vi skulle få vite om dette?

Norge er allikevel et av de landene som har vært mest åpne, ved at Norges åpningstilbud er lagt ut. Utenriksdepartementet ga etterhvert for press og offentliggjorde mandatet, men flere hevder at det i prinsippet ikke er noe skikkelig mandat.

Norge må trekke seg fra TISA-forhandlingene

Nei til EU er bekymret, vi kan ikke annet enn å skjele til alle løftene i forkant av EØS-avtalen, om alt som ikke skulle inngå. Hvor lenge holdt det? Råderetten over naturressursene, alkoholpolitikken, likestilling, distrikts- og regionalpolitikken og arbeidslivet er eksempler der EØS-avtalen griper inn i en helt annen grad enn forutsatt. Hvordan vil det gå med de to eksemplene arbeidslivspolitik og velferdstjenester landet rundt med en TISA-avtale? Nei til EU er skeptisk. Disse handelsavtalene vil flytte makt fra norske folkevalgte til multinasjonale selskaper. I bærebjelkene våre står det at vi vil jobbe mot internasjonale avtaler som som overstyrt demokrati og folkestyre. Nei til EU tror ønske om økonomisk profitt vil true velferdstjenestene for folk flest, og kun gi økt profitt på færre hender!

Nei til EU er skeptiske til handelsavtalene TISA og TTIP, som er den handels- og investeringsavtalen EU og USA forhandler om. Begge har en ensidig tro på at liberalisering og forenkling av verdenshandelen er det eneste viktige, som ser demokrati som handelshindring og truer områder som arbeidsliv, mattrygghet, velferdstjenester og miljøstandarder. Det har gitt mye folkelig motstand og engasjement, aksjoner og er tema på mange møter.

Nei til EU krevde derfor at Norge skal gå ut av TISA-forhandlingene. Heldigvis er vi ikke alene om å være skeptiske. Det er stor folkelig motstand, også internasjonalt. Vi vil være i front for å spre informasjon om handelsavtalene TTIP og TISA. Norge trenger ikke disse avtalene, og vi skal bidra til å stanse dem!

Løsrivelse: Pro-uavhengighetspartiene fikk flertall ved valget i Katalonia. Foto: Stasiu Tomczak/CC.

Blir Katalonia Europas neste stat?

Regionforsamlingen i Katalonia trosser regjeringen i Madrid og har vedtatt å begynne arbeidet med et veikart for uavhengighet, med mål om løsrivelse i 2017.

Katalonias president Artur Mas lyktes i sitt forsøk på å gjøre valget til regionforsamlingen i til en de facto folkeavstemning om uavhengighetsspørsmålet. Mandag 9. november behandlet den katalanske regionforsamlingen et forslag som innebærer begynnelsen på en løsrivelsesprosess. Forslaget ble vedtatt med 72 mot 63 stemmer. Katalanerne må likevel forholde seg til knallhard motstand fra de største partiene i spansk politikk. Statsminister Mariano Rajoy har allerede varslet at han vil gå rettens vei for å hindre katalanerne i å begynne prosessen fram mot løsrivelse. Artur Mas er på sin side optimist:

– Hvem vil vel bo i en stat som bruker loven og domstolene til å kvele demokratiet? uttaler han til nyhetsbyrået AFP.

– Ingenting kan hindre viljen til et folk som beslutsomt beveger seg mot en bedre framtid.

President: Artur Mas. Foto: Generalitat de Catalunya.

Ikke søksmål, ikke trusler, ikke frykt, sier Mas.

Høyrepartiet Partido Popular har absolutt flertall i den spanske nasjonalforsamlingen og vil blokkere alle forsøk på endring av forholdet mellom regionen Katalonia og resten av Spania. Heller ikke venstrepartiet Podemos er tilhengere av katalansk løsrivelse, men i motsetning til sosialdemokratiske PSOE og Partido Popular, er Podemos for retten til selvbestemmelse og mener spørsmålet må avgjøres av katalanerne selv.

Brage Aronsen
brage@roedt.no

Skuffet over norsk nei til atomvåpenforbud

Med overveldende flertall vedtok FNs generalforsamling i november tre resolusjoner mot atomvåpen. Norge støttet ingen av dem.

Norge avsto fra å stemme over to resolusjoner og stemte i mot den tredje under FNs generalforsamling i november. De tre resolusjonene tar for seg atomvåpens humanitære konsekvenser, et humanitært løfte om å stigmatisere, forby og avskaffe atomvåpen og staters etiske ansvar for å forby og avskaffe atomvåpen.

– Norge har lenge vært en pådriver for humanitær nedrustning, også innenfor kjernefysiske våpen. Det den blåblå regjeringen nå har gjort i FN er et tydelig linjeskift i norsk utenrikspolitikk. Det er tydelig at Norge nå lar seg presse av atomvåpenstatene, og ikke tør å stå opp for det som er både etisk og politisk riktig. Det er oppsiktsvekkende og svært skuffende, sier Sigrid Z. Heiberg, rådgiver i ICAN Norge - Den internasjonale kampanjen for et forbud mot atomvåpen.

Hun viser til at nyere forskning indikerer at risikoen for en atomvåpendetonasjon, enten gjennom villet bruk eller ved en ulykke, er større

Skuffet: Sigrid Z. Heiberg. Foto: ICAN Norge.

enn på mange år.

– Et forbud vil være et nødvendig første steg for å få til nedrustning, og på sikt total avskaffelse av atomvåpen. Med denne stemmegivningen svikter Norge totalt det humanitære initiativet som ble startet av den rødgrønne regjeringen. Det skaper skuffelse og stor usikkerhet blant våre tidligere allierte, og Norge ses på som en upålitelig partner.

– Over 120 land har allerede forpliktet seg til å få på plass et forbud, så det vil trolig komme på plass innen få år, med eller uten Norge. Forhåpentligvis med, sier Heiberg.

Brage Aronsen
brage@roedt.no

Statsminister: Alexis Tsipras. Foto: Martin Schultz/CC.

Hellas åpner for tvangssalg

Hellas' nasjonalforsamlingen har godkjent reformene som EU krever for å gi kriselån og kapitaltilførsel på til sammen 12 milliarder euro, melder NTB. Reformene innebærer blant annet nye budsjettkutt og kutt i ordningen som har beskyttet greske familier fra å miste hjemmene sine på grunn av misligholdt gjeld.

Spørsmålet om tvangssalg av boliger var avgjørende for å få på plass avtalen, men kommer til å bli en verkebyll for Syriza. Tiltaket kommer samtidig som Hellas forsøker å gi mat og husly til 50.000 asylsøkere. Kilder i regjeringen sier til Reuters at de er dypt bekymret over konsekvensene av å sette tusenvis av grekere på gata fordi bankene krever at boligene selges på tvangsauksjon. Det kan øke oppslutningen til fascistpartiet Gyllent Daggrø.

I november gjennomførte gresk fagbevegelse den første generalstreiken under Syrizas regjering. I en uttalelse fra hovedorganisasjonen for ansatte i privat sektor (GSEE), gjengitt i Aftenposten, sies det at streiken er «folkets svar på den dogmatiske fastholdelsen av en meningsløs og ødeleggende politikk som har presset ut arbeidere og som har ført til at ungdommen har mistet håpet».

Brage Aronsen brage@roedt.no

Vanskelig fiende: Terrorgruppa IS. Foto: Day Donaldson/CC.

Advarer mot bakkekrig mot IS

Vestlige soldater på bakken er akkurat det IS ønsker seg, og kampen mot ekstremistene kan bare vinnes med en skikkelig politisk plan på plass, mener eksperter.

– Hvis man tenker bakkestyrker, har man glemt historien, sier Midtøsten-forsker Henrik Thune til NTB.

Han minner om at USA hadde store bakkestyrker i Irak etter 2003 – uten å klare å få kontroll over sunnimuslimske ekstremistgrupper.

– Bakkestyrker er veldig farlig, med mindre man har en god plan for hva som skal skje på sikt. Hvis man ikke har det, risikerer man å bli stående fast i 15 år med et okkupasjonsscenario, sier terrorforsker Thomas Hegghammer ved Forsvarets forskningsinstitutt til NTB.

Internasjonal leder i Rødt, Stian Bragtvedt, mener vestlig innblanding kan gjøre vondt verre i krigen mot IS:

– Skal IS kunne overvinnes, trengs det en politisk enhet i Syria og Irak som kan gjøre felles front mot IS. Så lenge stormaktene og andre land i Midtøsten bidrar til splittelse gjennom å støtte hver sine grupper med ulike mål, vil ikke kampen mot IS kunne vinnes. Bakkekrig eller ei, sier Bragtvedt til Rødt Nytt.

Brage Aronsen brage@roedt.no

Leder i Fagforbundet: Mette Nord. Foto: Trond Isaksen.

Fagforbundet vil ha sekstimersdag

Leder av LOs suverent største forbund, Mette Nord, sier til VG at Fagforbundet for alvor vil løfte kampen for seks timers arbeidsdag i Norge.

– Vi skal ikke ta alt i et jafs; det bør skje over tid, men målet er å få til sekstimersdag i løpet av 2020-2022. Vi er overbevist om at det er riktig vei å gå for Norge. Vi vil begynne arbeidet i hovedoppkjøret neste år, men iverksettelse er trolig realistisk fra 2018 og fremover, fordi vi må få på plass pensjon først, sier Nord til VG.

– Vi er store, og jeg regner med at vi blir lyttet til når vi på vegne av våre medlemmer foreslår en så omfattende reform.

– Kortere arbeidsdag vil gjøre det lettere for mange som i dag går i redusert stilling, å si ja til full stilling. Det vil bidra til å skape trygghet om arbeidssituasjonen. Det er behov for veldig mange flere hender i arbeid: Eldrebølgen slår for fullt inn i årene fremover og kortere arbeidstid, sier Nord.

– Dette er en veldig god nyhet! Vi håper at både Fellesforbundet og de andre forbundene snart følger etter. Dette er et solidarisk krav arbeiderbevegelsen må stå samla om, sier kvinnepolitisk leder i Rødt, Magnhild Nilsen, til Rødt Nytt.

Brage Aronsen brage@roedt.no

I Nederland: Justisminister Anders Anundsen utenfor Norgerhaven fengsel. Foto: Justis- og beredskapsdepartementet.

Til sak mot utenlandssoning

I slutten av november skal Oslo Tingrett avgjøre om staten kan tvinge norske fanger til å sone i utlandet. Det skriver nettstedet Fri Fagbevegelse. Fire fanger har gått til sak mot staten for å slippe å bli sendt til soning i Nederland.

– Hvis retten bestemmer at vedtaket om utsendelse er gyldig, kan staten sende ut egne statsborgere til hvilket som helst land i verden, for eksempel til fengsel i Brasil eller Kigali, sier advokat Nils Christian Nordhus til fri Fagbevegelse.

– Konsekvensene er at norske statsborgere blir en handelsvare. Nederlenderne tjener store penger på dette, sier Nordhus.

Advokaten mener praksisen er i strid med både grunnloven og menneskerettighetene. Hanne Hamsund, daglig leder i foreningen For Fangers pårørende (FFP), peker på at ordningen er belastende for flere enn de innsatte:

– Å sende innsatte til Nederland rammer familiene hardt. Pårørende som har tatt kontakt med FFP, er svært fortvilet over situasjonen og opplever dette som en stor tilleggsbelastning. Mange forteller at det er vanskelig eller umulig å reise til fengselet i Nederland, sier hun.

Brage Aronsen brage@roedt.no

Får kritikk: LOs lederkurs Sammen-Akademiet. Foto: Scanpix.

– Skaper annenrangs medlemmer i LO

Leder i Rød Ungdom, Linn-Elise Øhn Mehlen, reagerer på at LO-kurset Sammen-Akademiet bare henvender seg til tillitsvalgte med medlemskap i Arbeiderpartiet.

Nylig gikk det ut en invitasjon fra LOs informasjons- og rådgivningsavdeling til Sammen-Akademiet, et lederkurs for unge tillitsvalgte. For andre år på rad må LO tåle skarp kritikk for innretningen på kurset.

– Det virker som om arrangørene av Sammen-Akademiet ikke lærte noe av fjorårets debatt. I utlysningen søker de etter «tillitsvalgte/medlemmer mellom 25-35 år som ønsker å være en flaggbærer for fremtidens fagligpolitiske samarbeid mellom LO og Arbeiderpartiet». De sier også at deltakerne skal bidra til «fornyning, mangfold og utvikling av LO og Arbeiderpartiet.» Språket i invitasjonen er vanskelig å tolke som noe annet enn et signal om at LO-medlemmer og tillitsvalgte som er med i Rødt, SV eller andre partier blir sett på som mindre viktige enn de som har «partiboka i orden». En slik innretning er ekskluderende og skaper annenrangs medlemmer i LO, sier Mehlen.

– Jeg har store vansker med å svelge at mine kontingentpenger skal være med på å finansiere

Leder i Rød Ungdom: Linn-Elise Øhn Mehlen. Foto: Christopher Neumann Ruud.

en broilerskole for Arbeiderpartiet. Fagbevegelsen må selvsagt ta standpunkt i politiske spørsmål, men det fagligpolitiske samarbeidet kan ikke være begrenset til samarbeidet mellom LO og Ap. Det må være mulig å være LO-organisert uten å bli tatt til inntekt for Arbeiderpartiet. Sammen-Akademiet må endre innretning og åpnes opp for alle som ønsker å delta i og videreutvikle det fagligpolitiske arbeidet.

Brage Aronsen
brage@roedt.no

FrP svikter yrkessjåførene

– Da de var i opposisjon sa FrP at de ville innføre forbud mot kabotasjekjøring i Norge. Men etter at de kom i posisjon har det vært urovekkende stille, sier faglig leder i Rødt, Anders Evenstuen.

Kabotasje er transport mellom steder i en annen stat enn der transportøren hører hjemme. Det er i utgangspunktet forbudt i Norge ifølge yrkestransportloven, men EUs kabotasjedirektiv åpner for kabotasje med visse begrensninger. Det har ført til sosial dumping i norsk transportbransje, mener Evenstuen.

– EUs kabotasjedirektiv har ført til en kraftig økning av utenlandske kjøretøy på norske veier. Det gjør at norske transportører mister oppdrag mellom steder i Norge. Tall fra Statistisk sentralbyrå viser for eksempel at andelen polskregistrerte biler har økt markant det siste året. Og polske yrkessjåførere har mildt sagt dårligere lønn og arbeidsvilkår enn de norske, sier Evenstuen.

– Denne utviklinga var bakgrunnen for at FrP foreslo et forbud mot kabotasjekjøring i 2012 mens de fortsatt var i opposisjon. Nå har FrP hatt

Faglig leder i Rødt: Anders Evenstuen. Foto: Toril Hjorthol.

samferdselsministeren i to år uten vise tegn til å følge opp forslaget om forbud. De sier at de ikke ønsker å utfordre EU om kabotasjereguleringene. Det er lett å være tøff i opposisjon, men det betyr lite hvis man svikter når man får makt.

– Allmenngjøringsvedtaket i bransjen hjelper litt. Men det er likevel ikke verdt noe om ikke kontrollene øker nok til å luke ut synderne. Solvik-Olsen kan starte med å få skikk på Bring som jo tross alt er statseid. Bring tas for kabotasje årlig og har streikebrytere på havnene, så han har nok å rydde opp i, sier Evenstuen.

Brage Aronsen
brage@roedt.no

– La dem komme,
la dem bli!

Flekkefjord Rød Ungdom: Fra venstre: Johanne Sofie Malde, Albert Ringard, Astrid Louise Sand Goth, Johannes Laundal, Simen R. Berrefjord, Aksel Homme. Foto: Peder Østring.

RØD UNGDOM SOLIDARITET

Peder Østring peder@sosialisme.no

Mens regjeringa bare er opptatt av innstramminger, organiserer Flekkefjord Rød Ungdom en tverrpolitisk innsamlingsaksjon for flykninger og asylsøkere i nærmiljøet.

Flekkefjord Rød Ungdom har sett seg lei den polariserte debatten der vår egen velferd settes opp mot solidaritet med folk på flukt.

– Hvorfor skal vi ikke hjelpe de som trenger det mest? Når det kommer flykninger til Flekkefjord, må vi si hei og velkommen! Det er den beste måten og både hjelpe og integrere på sier lokallagsleder Johannes Laundal.

Han er også opptatt av å forstå bakgrunnen for flyktningekrisa og peker på vestlig innblanding i Midtøsten som en viktig årsak.

– Ser man på hvorfor problemene i Irak og Syria først oppsto, har dette en klar sammenheng med vestlige inngripen. Det er trist å høre flykninger vi har møtt derfra snakke om at de har mistet all tro på at de kan flytte tilbake, blant annet på grunn av USA og Russlands stadige innblanding i konflikten, som bare fungerer som bensin på bålet, slår Laundal fast.

Skremsel fra FrP

Lokallagsmedlem Simen R. Berrefjord mener man må ha flere tanker i hodet samtidig, når vi skal håndtere flyktningekrisa. Han advarer mot å la FrP sette premissene for debatten om norsk flyktningpolitikk.

– Debatten har blitt sånn at høyresida bare snakker om hjelp i nærområdene. Samtidig fortsetter Frp med sin skremselskampanje, de har blant annet har annonsert i Aftenposten med et budskap om at vi må velge mellom velferd på den ene siden, eller å hjelpe flyktningene på den andre. Vi sier ja takk begge deler. De som kommer kan bli ressurser for det norske samfunnet. Vi vet dessuten at ikke alle kan hjelpes i nærområdene, da må vi selvfølgelig hjelpe dem her i Norge.

FLYKTNINGER I FLEKKEFJORD

- I løpet av 2015 skal Flekkefjord kommune bosette 50 kvoteflykninger. I tillegg kommer det et nytt asylmottak som skal ta imot 150 flykninger på slutten av året.
- Nabokommunen Kvinesdal skal ta imot 1000 i et akuttmottak.

Solidaritet, ikke veldedighet

Lokallaget har vært opptatt av å forankre aksjonen i hele lokalsamfunnet, heller enn å få til en smalere aksjon for mer oppmerksomhet. Det innebar å få med både politiske motstandere, og kirka på laget, forklarer Berrefjord, mens Astrid Louise Sand Goth tilføyer:

– Vi begynte midt i oktober, hev oss på bølgen av solidaritet som vokste fram over hele landet, og tok kontakt med Frivilligsentralen for hjelp med koordinering. Vi fikk til og med en kristen café, Englevakten, med på å distribuere klær i etterkant av innsamlingen. Kirka har også vært med på å spre det glade budskap om innsamlingsaksjonen på slutten av gudstjenesta, selv om de ikke helt visste hvordan de skulle forholde seg til en plakat fra RU, ler Astrid Louise Goth.

Innsamlingen har fått inn mye klær, og det eventuelle overskuddet sendes videre til Kristiansand og Kvinesdal, hvor behovet også er stort. Lokallaget vil gjerne bygge videre på suksessen og samle inn aktivitetsutstyr når sommeren kommer, for eksempel sykler. Ungdommene avfeier at det de driver med er veldedighet.

– Vi kaller det solidaritet. Dette er ikke bare en aksjon som handler om innsamling, det viktigste er signalet vi sender om at flykninger er velkomne i lokalsamfunnet. Noen av våre medlemmer er også flyktningeguidere. Det innebærer å hjelpe flykninger med integrering og norskopplæring, forteller Laundal og Berrefjord.

Feministisk ansvarlig: Gyro Fjordheim Fjermedal. Foto: Åshild Rullestad Eriksen.

Seier i kampen mot retusjert reklame

RØD UNGDOM FEMINISME

Peder Østring peder@sosialisme.no

Det nye byrådet i Oslo har uttalt at de ønsker å merke retusjert reklame. Feministisk ansvarlig i Rød Ungdom, Gyro Fjordheim Fjermedal er strålende fornøyd, men vil ikke hvile på laurbærene.

Rød Ungdom har hatt merking av retusjert reklame som kampsak siden 2010. Siden den gang har saken hatt en sakte men sikker politisk utvikling.

– Kampen mot kroppspress i reklame starta allerede på 90-tallet, med aksjoner mot spesielt Hennes & Mauritz. Under Norges Sosiale Forum i 2010 ble Ungdom Mot Retusjert Reklame (UMRR) stifta. Nå deltar nå alle ungdomsorganisasjonene på venstresida i nettverket, i tillegg til PRESS - Redd Barna Ungdom.

– Vi merker at dette er noe flere og flere engasjerer seg i. Vi får hele tiden tilbakemeldinger fra ungdom som sier at det er viktig for dem å bli bevisst på at så mye av det vi ser rundt oss er retusjert, og ikke gir et virkelig bilde av hvordan folk faktisk ser ut. Det er flere som har sagt at nettopp de aksjonene vi har hatt har gjort at de har skjont at det er skjønnhetsidealene det er noe galt med og ikke dem.

– Gjennomslaget i Oslo viser at vi har kommet veldig langt siden starten. Et annet eksempel på at det nytter, er den oppmerksomheten retusjering har fått også i såkalte «dameblader». For eksempel har Det Nye begynt med merking som sier ifra når de benytter retusjerte bilder.

Fjermedal mener gjennombruddet skyldes at det endelig ble ny farge på byrådet. I byråds erklæringa heter det at byrådet vil «gå gjennom reklameplanen for Oslo, med et mål om å redusere eksponeringen for utendørsreklame og merke retusjert reklame.»

– At nettverket UMRR ble startet og at ungdomsorganisasjonene til partiene som nå sitter i byråd er med, har nok vært avgjørende. Men selv om lovnaden i byråds erklæringa er et stort skritt i riktig retning, så er det ingen garanti for at reklamen faktisk blir merka. Dette er selvfølgelig noe vi kommer til å følge opp framover, sier Fjermedal.

Hun er også tydelig på at Oslo bare er begynnelsen, og at Rød Ungdom ikke gir seg før den retusjerte reklamen blir merka over hele landet.

– At Oslo tar dette første skrittet vil være viktig for å få flere kommuner til å gjøre det samme. Vi kommer til å fortsette med både aksjoner og åpne møter slik at enda flere ungdommer ser at det er industrien og media som skaper de urealistiske skjønnhetsidealene som vi kjenner på kroppen. 30. november til 6. desember arrangerer Rød Ungdom nok en Ungdom mot Retusjert-reklamekampanje. Vil du være med eller ha mer informasjon, se aktivisme.no.

GI EN JULEGAVE TIL RØDT NYTT

Kjære leser! Rødt Nytt er Rødts gratisavis som kommer åtte ganger i året. På grunn av nye portosatser og et økende abonnementsstall blir avisa stadig dyrere å gi ut. Vi ønsker å fortsette å gi ut avisa gratis. Derfor ber vi våre lesere om et økonomisk bidrag. Ingen sum er for liten, ingen for stor.

Bruk kontonummer:
7874 05 56478

Merk betalingen:
«Juleinnsamling Rødt Nytt»

HVA SKJER?

3. desember
**DEBATT: HVORDAN
BEKJEMPE SOSIAL
DUMPING?**

Deichmanns bibliotek Grünerløkka,
Oslo. www.neitileu.no

4. desember
**STØTTEDAG FOR
HAVNEARBEIDERNE**

Oslo havn.
www.facebook.com/havnearbeiderne

12. desember
RØDT OSLOS JULEFEST

Dronningensgate 22, Oslo.
www.roedt.no/oslo

14. desember
**LOS ORGANISASJONS-
KONFERANSE**

Sørmarka. www.lo.no

15. - 17. januar
SOSIALISMEVERKSTED

Mesnali. www.roedt.no

18. januar
**DEBATT: HVORDAN KAN
TTIP PÅVIRKE NORGE?**

Håndverkerforeningens lokaler på Øvre
Torv, Kristiansand. www.neitileu.no

Nytt nummer av tidsskriftet rødt!

Les blant annet Michael Hunnicke Jensen om venstrepopulismen i teori og praksis, Kari Celius om venstrepopulismen i Europa, Shaun Doherty om Jeremy Corbys triumfer og utfordringer, Heming Olaussen om flyktningepolitikk og Aud Karin Bjørn om Tromsøs nye varaordfører, Elin Jørgensen.

Bli abonnent: Send sms med kodeord «marx abo» til 2434. Ett år for 100 kroner!

Bestill på
MARXISME.NO

Ny bok: HISTORISK MATERIALISME OG ØKONOMISK TEORI

Kun
86,-

I denne boka går forfatter Jørgen Sandemose gjennom utviklinga av klassene, forholdet mellom dem og hvordan de utvikler seg. Om religionenes rolle, om vitenskapen og vitenskapsmenn, om filosofi og filosofer. Og mye mer.

Kjøp boka på MARXISME.NO

Jørgen Sandemose er ansatt ved IFIKK, Universitetet i Oslo. Han har gitt ut en rekke bøker om marxisme.

15. - 17. januar: SOSIALISMEVERKSTED I MESNALI

Bli med på en helg med spennende diskusjoner om blant annet Syria, flyktninger, Europas venstreside, klassekampen i Norge, og Rødts nye profil med varaordførere: fra vakt til makt?

Verkstedet finner sted 15. - 17. januar i Mesnali utenfor Lillehammer. Pris: 300 kroner for hele helgen.

FØLG MED PÅ RØDT.NO FOR FULLT PROGRAM

Bli medlem i Rødt!

Send sms med kodeord **Rødt + Navn og adresse** til 2434 eller se roedt.no/innmelding

fb.me/roedt

@raudt

@stemroedt

Følg oss i sosiale medier for å oppdage mer om Rødt, få svar på det du lurere på og dele med vennene dine.

ABONNÉR GRATIS PÅ Rødt Nytt